

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України “Про осіб, які залучалися
до забезпечення проведення заходів, спрямованих на захист
незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України”

1. Мета

Метою розробки проєкту акта є виокремлення із Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” категорій осіб, які залучалися до забезпечення проведення заходів, спрямованих на захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, але не брали участі у бойових діях, встановлення правового статусу та державних гарантій, які надаватимуться цій категорії осіб для визнання їхнього вкладу в забезпечення оборони України.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект акта розроблено Міністерством у справах ветеранів України.

У зв'язку з тимчасовою окупацією Російською Федерацією АР Крим та м. Севастополя, вторгнення на територію Донецької та Луганської областей, широкомасштабним вторгненням на територію України з 24.02.2022 український народ дає відсіч агресору та веде справедливую війну за відновлення територіальної цілісності та збереження своєї незалежності і суверенітету.

З того часу багато українців стали до лав Сил безпеки та оборони. Водночас, значну кількість осіб було залучено до забезпечення проведення заходів, спрямованих на захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України.

Слід зазначити, що на сьогодні правовий статус осіб, які залучалися до забезпечення проведення заходів, спрямованих на захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, визначається Законом України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”.

Цим Законом передбачено надання статусу ветерана війни, зокрема, працівникам підприємств, установ і організацій, які залучалися до участі в антитерористичній операції, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, а сім'ям загиблих (померлих) таких осіб – члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України.

Однак, віднесення вказаних цивільних осіб до ветеранів війни не відповідає принципу об'єктивності і справедливості, а також певним чином знецінює внесок Захисників та Захисниць України, які вступають в бій з ворогом, щоденно ризикуючи своїм життям та здоров'ям.

Відтак, дане питання потребує системного перегляду та виокремлення такої категорії осіб із загального переліку осіб, які віднесені до ветеранів війни.

Відповідно до статті 3 Конституції України, права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Стаття 8 Основного Закону стверджує, що в Україні визнається і діє принцип верховенства права.

Верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема у закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо. Справедливість – одна з основних засад права, є вирішальною у визначенні його як регулятора суспільних відносин, одним із загальнолюдських вимірів права.



ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 04AF212836405D99040000002C6F3E00C320F400

Підписувач Кім Віталій Олександрович

Дійсний з 21.07.2026 0:00:00 по 20.07.2028 23:59:59

Мінветеранів



№ 22331/1.1/3.1-26 від 10.08.2026

З огляду на викладене, Міністерство у справах ветеранів України розробило проєкт акта, спрямований на виокремлення із Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” працівників підприємств, установ і організацій, які залучалися до забезпечення проведення антитерористичної операції, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, із збереженням пільг, які на сьогодні надаються вказаній категорії осіб.

Цим Законом передбачається надання працівникам підприємств, установ і організацій, які залучалися до забезпечення участі в антитерористичній операції та проведення заходів із забезпечення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, статусу залученої особи, працівникам підприємств, установ, організацій, які отримали інвалідність під час участі в антитерористичній операції, у проведення заходів із забезпечення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, – статусу залученої особи з інвалідністю, а сім’ям загиблих (померлих) таких осіб – статусу члена сім’ї загиблої (померлої) залученої особи.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта пропонується:

1) унормувати поняття та зміст статусу, який мають право отримати особи, які залучалися до забезпечення проведення заходів, спрямованих на захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, визначивши такий статус як “залучена особа”, “залучена особа з інвалідністю”, а також “член сім’ї загиблої (померлої) залученої особи”;

2) визначити категорії осіб, які мають право на отримання вказаного статусу;

3) унормувати, що зазначений статус надається у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

4) передбачити державні гарантії особам, які залучалися до забезпечення проведення заходів, спрямованих на захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України.

Крім того, унормувати питання надання статусів відповідно до законодавства органами місцевого самоврядування у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України, а також передбачити, що ці органи можуть за рахунок коштів місцевих бюджетів надавати додаткові до встановлених законодавством гарантії щодо соціального захисту особам, які залучалися до забезпечення проведення заходів, спрямованих на захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, та членам загиблих (померлих) таких осіб.

З набуттям чинності цим законопроєктом особи, зазначені в пункті 13 статті 9 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, будуть належати до категорії “залучені особи”, особи з інвалідністю внаслідок війни з числа працівників підприємств, установ і організацій, які залучалися до забезпечення проведення антитерористичної операції, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з

військовою агресією Російської Федерації проти України, та стали особами з інвалідністю внаслідок ушкодження здоров'я, одержаного під час участі в зазначених подіях, зазначені в пункті 11 частини другої статті 7 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, – “залучені особи з інвалідністю”, а сім’ї загиблих (померлих) внаслідок ушкодження здоров'я, одержаного під час участі в антитерористичній операції, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, зазначені в пункті 5 частини першої статті 10¹ Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, – “члени сімей загиблих (померлих) залучених осіб.

4. Правові аспекти

У відповідній сфері суспільних відносин діють: Конституція України, Кодекс законів про працю, закони України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, “Про соціальні послуги”, “Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні”, “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”, “Про відпустки”, “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про поховання та похоронну справу”, інші акти законодавства.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта буде здійснюватися в межах бюджетних призначень за бюджетними програмами, головними розпорядниками яких є Мінветеранів, МОЗ, Мінсоцполітики, МОН.

Фінансово-економічні розрахунки додаються.

6. Позиція заінтересованих сторін

Публічні консультації з громадськістю проведені у формі електронних консультацій на офіційному вебсайті Міністерства у справах ветеранів України відповідно до вимог Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996. Пропозиції та зауваження до проекту акта не надійшли.

Проект акта не стосується питань функціонування і застосування української мови як державної, сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує погодження Уповноваженого із захисту державної мови та Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що стосуються зобов’язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов’язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Листом Мінветеранів від 14.08.2025 № 17188/1.1/3.1-25 проект акта направлено до Національного агентства з питань запобігання корупції з метою визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи (зареєстрований в

Національному агентстві з питань запобігання корупції 15.08.2025 за № 116800/0/03-25).

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта не матиме впливу на ринкове середовище, інтереси суб'єктів господарювання, розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад, ринок праці, рівень зайнятості населення, громадське здоров'я, екологію та навколишнє природне середовище, інші суспільні відносини.

Реалізація акта забезпечить право осіб, які залучалися до забезпечення проведення заходів, спрямованих на захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України і не брали безпосередньої участі у бойових діях, на отримання окремого статусу залученої особи або залученої особи з інвалідністю, а сім'ї загиблих (померлих) таких осіб – члена сім'ї загиблої (померлої) залученої особи.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Працівники підприємств, установ, організацій, які залучалися до забезпечення проведення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України і не брали участі у бойових діях, члени сімей загиблих (померлих) таких осіб.	позитивний	Прийняття проєкту та виконання передбачених заходів забезпечить відповідність характеру виконуваних робіт наданому статусу.

Міністр у справах ветеранів України

Віталій КІМ

_____ 2026 р.